

ಸೋಲೆಂಬುದು ಅಲ್ಪವಿರಾಮ

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ಮಾಡಿದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹುಡುಗಿ, ಎಂ.ಡಿ.ಗೆ ಸೀಟು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಶೇಕಡಾ 90ಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದ ದಿಲ್ಲಿಯ ಹುಡುಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಲೇಡಿ ಶ್ರೀರಾಮ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಕಳೆದ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಲವಾರು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡರು. ಈ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಮಕ್ಕಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾವೇನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಬದುಕಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸದ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲ, ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯದ ಜಾಣತನದಿಂದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾವೆಲ್ಲರೂ 'ಶ್ರೀ ಈಡಿಯಟ್ಸ್' ಚಿತ್ರ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಖುಷಿ ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಚಿತ್ರ ನೀಡಿದ ಸಂದೇಶ ಮಾತ್ರ ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತೆ ರೇಸಿನ ಕುದುರೆಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಪಾಸಾಗದಿದ್ದರೆ, 'ಫಸ್ಟ್' ಬಾರದಿದ್ದರೆ, ಬದುಕೇ ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ನೇಣುಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಆಘಾತದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಪಾಸಾಗಲು, 'ಫಸ್ಟ್' ಬಾರಲು ಇಂದಿನ ಮಕ್ಕಳು ಕೊಲ್ಲಲೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು. ಓಟದ ಬಗ್ಗೆ, ರೇಸಿನ ಬಗ್ಗೆ, ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಗೆಲ್ಲುವ ಬಗ್ಗೆ, ಮೇಲೇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವ ಸಮಾಜ, ಎಂತಹ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಳಗಿನೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

2010, ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳು, ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಸ್ನೇಹಾ ಜಾ ತನ್ನ 'ಬೆಸ್ಟ್ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್' ಪಾಯಲ್ ಪಾಂಡೆ ಮತ್ತು ಜ್ಯೋತಿ ಸಿಂಗ್ ಅವರ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಇಲಿ ಪಾಷಾಣ ಹಾಕಿ

ಸಾಯಿಸಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಆಘಾತದ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಆ ಮಗುವಿನೊಡನೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಪುಟ್ಟ ಸ್ನೇಹಾ ಕೂಡಾ ತನ್ನ ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಸ್ವತಃ ಆಘಾತಗೊಂಡಿದ್ದಳು. ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬಹುಶಃ ಆಕೆಯೂ ಊಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರ 'ಟಿಫಿನ್ ಬಾಕ್ಸ್'ಗೆ ವಿಷ ಬೆರೆಸಿದ್ದಳು. ಸದಾ ಆ ಇಬ್ಬರು ಗೆಳತಿಯರು ಇವಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡದ್ದೇ ಸ್ನೇಹಾಳ ವಿಪರೀತದ ವರ್ತನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಬಾರಿ ಜ್ಯೋತಿ ಅಥವಾ ಪಾಯಲ್ ತರಗತಿಗೆ ಮೊದಲಿಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೂವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಜೊತೆಯಾಗಿಯೇ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತರು !

ಮತ್ತೂ ಆಘಾತ ತಂದ ವಿಷಯ, ಹಿಂದಿ ಟೀಚರ್ ಉಮಾ ಮಹೇಶ್ವರಿ ತನ್ನ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂಕಗಳನ್ನೋ, ವರ್ತನೆಯನ್ನೋ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಕೆರಳಿದ ಒಂಭತ್ತನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಇದೇ ತಿಂಗಳು ಚೆನ್ನೈನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಟೀಚರ್‌ಅನ್ನು ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಇರಿದು ಭೀಕರವಾಗಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದು.

ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಾಪಾಸನ್ನು, ಬಯಸಿದ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಸಿಗದಿದ್ದನ್ನು, ತಾನಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರು ಮೊದಲು ಬಂದದ್ದನ್ನು, ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇರುವ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೊಬ್ಬರು ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲು ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಅರಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಪೀಳಿಗೆ ಇಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ತಂದೆ ತಾಯಿಯರಾಗಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜವಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಆತ್ಮಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಒಮ್ಮೆ ಇಣುಕಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಪ್ರಪಂಚವೇ, ಹೊರಗೆ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಇದೇ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ 'ಗೆಲ್ಲುವುದು ಹೇಗೆ, ನಾಯಕನಾಗುವುದು ಹೇಗೆ, ಮುನ್ನುಗ್ಗುವುದು ಹೇಗೆ, ಮೇಲೇರುವುದು ಹೇಗೆ?' - ಎದೆಹಾಲಿನೊಡನೆ ಅರೆದು ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಯೋಚಿಸಿ, ಸೋಲುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ ? ಸೋಲುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಸೋಲನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದನ್ನು ? ಸೋಲನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಯೇ ? ಸಾವಿಲ್ಲದ ಮನೆಯ ಸಾಸಿವೆಯಂತೆ, ಸೋಲಿಲ್ಲದ ಮನೆಯ ಸಾಸಿವೆ ಸಿಕ್ಕೀತೆ ?

ಸೋಲು ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಯುವ ಹಂತಕ್ಕೆ, ಕೊಲ್ಲುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಪ್ರಭಾವಿಸಬೇಕು ? ಸೋಲಿಗೆ ನಾವೇಕೆ ಅಂಜುತ್ತೇವೆ. ಸೋಲೊಂದು ಸವಾಲು, ಬದುಕಿನ ಪಾಠವಾಗಲಾರದೆ ? ಸೋಲು ಏನಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಅಲ್ಪವಿರಾಮ, ಅದು 'ಫುಲ್ ಸ್ಟಾಪ್' ಅಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಇವೆಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಲುವ ಕಥೆಗಳಾದರೆ, ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ವೈಫಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ, ಕೊಲೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂರನೇ ಪುಟವನ್ನು ದಿನವೂ ತುಂಬುತ್ತವೆ.

ಕಳೆದ ವರ್ಷ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳು, 'ಗೋಫಲೆ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್'ನಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ

ಬಿಡುಗಡೆಯ ಸಮಾರಂಭ. ಥಟ್ಟನೆ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದಾಗ ನನಗೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಮರುಕಳಿಕೆಯೆಂಬಂತೆ ಭಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಆತನನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾಲು ಶತಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಸಮಾರಂಭ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಆತನೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಂಚ ಕಾಲ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಮೊದಲು ಏನು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ತೋರದ ಮುಜುಗರ. ನಾನು ಕೇಳಿದೆಯೆ ಆತ ಹೇಳಿದ 'ಉಮೇಶ (ನಿಜ ನಾಮವಲ್ಲ) ತೀರಾ ತಾಪತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕಂಡ ಕಂಡವರಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವೂ ಇಲ್ಲ...' ಉಮೇಶ ಎಂದೊಡನೆ ನನಗೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ರಾಜಿಯ (ನಿಜ ನಾಮವಲ್ಲ) ನೋವಿನ ನೆನಪುಗಳು ಪುಟದೆದ್ದು ಬಂದವು. ನನಗೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು ತೋಚದೆ 'ಅವರ ಅಮ್ಮ ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ ?' ಕೇಳಿದ್ದೆ. 'ಇದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ಅದ್ವಾನದ ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ' ಕಹಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ. 'ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮ?' ಎಂದೆ. ಉಮೇಶ ಅವರ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿಗೇ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಆತನನ್ನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದ ತಾಯಿ ಆಕೆ. 'ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗನೊಡನೆಯೂ ಸಂಬಂಧ ಸರಿ ಇಲ್ಲ. ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ಕಾಡದೆ ಹೋಗದು' ಆತ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೂ ಕೇಳದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳೆಲ್ಲ ಕಪಾಟಿನಿಂದ ಕಳಚಿಬಿದ್ದವು. ದೀನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆ ತಾಯಿಯ ಚಿತ್ರ ನನಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಎಂತಹ ಅಭಿಮಾನದ ಹೆಣ್ಣು ಆಕೆ. 'ನೆಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಆಕಾಶ ಪುಷ್ಪಕ್ಕೆ ಕೈ ಚಾಚಬಾರದು' ಅಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಆಡಿದ್ದ ಕಟುವಾದ ಮಾತುಗಳು, ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಡಿದ್ದೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಗಿದ್ದವು.

ನನ್ನ ಕಾಲೇಜು ದಿನಗಳವು. ರಾಜಿ ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತೆ. ನನಗಿಂತ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡವಳಿದ್ದಳು. ಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಕೆ ಬಲು ಬುದ್ಧಿವಂತೆ. ನಾನಾಗ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇತ್ತ ಕೀರ್ತಿ ನನಗೆ ಕಂತೆ ಕಂತೆ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಅತ್ತ ಉಮೇಶ ಆಕೆಗೆ ದಂಡಿಯಾಗಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಪರಸ್ಪರ ಈ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವಿತ್ತು. ಆ ಪತ್ರಗಳ ತುಂಬಾ ನಾವು ಓದಿದ ಪುಸ್ತಕ, ಬರೆದ ಲೇಖನ, ನೋಡಿದ ಚಿತ್ರ, ಆಡಿದ ಮಾತು - ಇವೇ ತುಂಬಿದ್ದರೂ, ನಡುವೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸದ ಪ್ರೀತಿಯ ಪುಳಕಗಳಿದ್ದವು.

ಉಮೇಶ, ರಾಜಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಬಾರಿ ಬಂದಿದ್ದ. ಆಕೆಯ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುವಷ್ಟು ಸ್ನೇಹ ಸಲಿಗೆ ಇತ್ತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಉಮೇಶ ಮತ್ತು ರಾಜಿ ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಸ್ನೇಹದಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಕದ್ದು ಮಾಡುವ ಭೇಟಿ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಗೌರವದ ಗೆರೆ ದಾಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಕೆಯೂ ಆತನ ಮನೆಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಬಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು, ಅಮ್ಮನೊಡನೆ ಆತ್ಮೀಯ ಮಾತುಕತೆ. ಆತ ಇದ್ದದ್ದು ಒಂದು ವಠಾರದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೋಣೆಯ ಮನೆ. ಡಿಗ್ರಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದ ಆತನಿಗನ್ನೂ ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹುಡುಗಿ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. ಮುಗಿಸಿ, ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪಡೆದು ಒಳ್ಳೆಯ ನೌಕರಿ ಹಿಡಿದಳು. ಆತನಿಗೆ ಶರ್ಟು, ಪ್ಯಾಂಟು, ಸ್ಕೂಟರ್, ಅವರಮ್ಮನಿಗೆ ಸೀರೆ ಎಂದು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನ ಒಂದೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಕಾಡಿಸಿದ್ದಳು. ಅವನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಒಂದೊಂದು ಗ್ರೀಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಡ್, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನೂ ಎಸೆದವಳಲ್ಲ.

ಇತ್ತ ನನ್ನ ಹತ್ತನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದ ದಿನವೇ ಕೀರ್ತಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಿಳಿದಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಮನೆಯವರೆದುರು ವಿವಾಹದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮತ್ತೊಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವಿವಾಹವಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಕತೆಯಂತೆಯೇ ರಾಜಿಯದೂ ಸುಖಾಂತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಮಗೆಲ್ಲ ಆಘಾತ ಕಾದಿತ್ತು.

ಉಮೇಶನಿಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಯ ಭೇಟಿ ಯಾಗಿತ್ತು. ಆತನದೇ 'ಮೇಲ್ವಾತಿ'ಯ ಹುಡುಗಿ. ಆಕೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮೊದಲು ತಿಳಿದು, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ರಾಜಿಯ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ವಿವರೀತ ಖಿನ್ನತೆಗೆ ಜಾರಿದರೂ, ಉಗ್ರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಆಕೆ ತನ್ನೊಳಗಿನ ತಳಮಳವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಫೋನ್ ಬಂತು. ರಾಜಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಹತ್ತಿರದವರ ಯಾವ ಸಾವನ್ನೂ ನೋಡದ ನಾನು ವಿಶ್ವೇರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಓಡಿದಾಗ, ಶವಾಗಾರದ ಕಲ್ಲುಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ರಕ್ತ ಒಸರುತ್ತಾ ಒರಗಿದ್ದ ರಾಜಿ ಹೆಣವಾಗಿದ್ದಳು. ಸಾಲು ಸಾಲು ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು, ಹೊರೆ ಹೊರೆ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲವಾದಳು.

ಆತನ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಗಳನ್ನು, ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ರಾಜಿ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತೊಯ್ದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮಗೊಂದು ಕೊನೆಯ ಪತ್ರವಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ಆಕೆ ಸತ್ತ ಅದೆಷ್ಟೋ ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ಉಮೇಶನ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಗೆಳತಿ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಅದಾಗಲೆ ಸತ್ತು ಮುಗಿದ ನಮ್ಮ ಗೆಳತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಟುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಆ ತಾಯಿ 'ನೆಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಆಕಾಶದ ಪುಷ್ಪಕ್ಕೆ ಕೈ ಚಾಚಬಾರದು' ಎಂದು ಹಂಗಿಸಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಯಾರು ನೆಲ, ಯಾರು ಆಕಾಶ ಎಂದು. ಮೆಲ್ಲನೆ ಉತ್ತರ ಹೊಳೆದಂತೆ, 'ಅಬ್ಬ ಜಾತಿಯ ಅಭಿಮಾನವೆ!' ಮನಸ್ಸು ಉದ್ಗರಿಸಿತ್ತು.

ಈತನೆದುರು ಗೋಫಲೆ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಂತೆ, ದಶಕಗಳು ಕಳೆದರೂ, ಕೆಲವು ನೆನಪುಗಳು ಹೇಗೆ ಹಸಿಯಾಗಿ ಉಳಿದು ಬಿಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಆ ವೃದ್ಧ ತಾಯಿಯ ಪಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂತಸಪಡಲು ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. 'ಬಿಡಿ ಎಂದೋ ನಡೆದ ವಿಷಯವನ್ನು ಈಗೇಕೆ ನೆನೆದು ಕೊರಗುವುದು. ಅವರವರ ಬದುಕು ಅವರವರದು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎದ್ದರೂ, ನಡುವೆ ಕಳೆದುಹೋದ ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯ ಬದುಕು, ಮಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಘೋರ ಯಾತನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಳಿಟ್ಟ ರಾಜಿಯ ತಾಯಿಯ ನೋವು, ನನ್ನ ಸ್ಮೃತಿಪಟಲದಿಂದ ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯಾಗದ ಚಿತ್ರಗಳು.

ಅಗಾಧವಾಗಿ ಓದಿ ಬೆಳೆದ ಮಗಳು ಹೆಣವಾಗಿದ್ದಳು. ಅದಾದ ವರ್ಷ ವರ್ಷಗಳು ಅವರು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ಮಗಳ ನೆನಪಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಲೂ ಬಂದಿದ್ದರು, ಕಾಲ ಕೂಡಾ ಮರೆಸಲಾರದ ನಿರಂತರ ಶೋಕ ಮಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಹತ್ತಮ್ಮನದು. ನನಗೆ ಕೋಪ ಬರುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಉಮೇಶನ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ, ಆತನ ತಾಯಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರ ನಡತೆ ಅವರ ಅಲ್ಪತನವನ್ನು ತೋರಿಸಿತ್ತು. ರಾಜಿ ಅಪಾತ್ರನಿಗೆ ಹೃದಯಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನನಗೆ ತಕರಾರಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಮಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ, ನಮ್ಮ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಹೃದಯ ಹಾರಿ ಹಕ್ಕಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಕೋಪ ಬರುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ರಾಜಿಯ

ಮೇಲೆ. ಆಕೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಕಾಣುವಂತಿದ್ದರೆ, ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಎಂದಿಗೂ ರಾಜಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

‘ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯ ಸೋಲನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ, ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತೂ ಕಷ್ಟ - ಅಭಿಮಾನದ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ನಿಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಅತ್ತು ಹೊರಹಾಕಿ. ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ನೆನಪುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗುಡಿಸಿ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿ ‘ಖಾಲಿ ಶೀಶೆ ಹಳೇ ಪೇಪರ್’ ಕೂಗಿ ಬರುವವನ ಗೋಣಿಚೀಲಕ್ಕೆ ಎಸೆಯಿರಿ. ಈಗ ಆರಂಭಿಸಿ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಬದುಕನ್ನು, ಅಂಚಿಗೆ ಜಾರಿದಾಗ, ಬದುಕಿನ ಬೆರಳು ಹಿಡಿದು ಹಿಂದೆ ಬನ್ನಿ’ - ನನಗೆ ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟವಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಎಳೆಯ ಹುಡುಗಿ.

ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ, ಓರ್ವ ಹುಡುಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಆಪ್ತಸಲಹೆಗೆಂದು ಬಂದಿದ್ದಳು. ನಾನೇನೂ ಅವಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಪ್ತಸಲಹೆ ಎಂದರೆ ಬೋಧಿಸುವುದು, ಭರ್ಜರಿ ಉಪದೇಶ ನೀಡುವುದು ಖಂಡಿತಾ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಕೇವಲ ಕಿವಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಅವಳ ಅಂತರಂಗದ ಅಳಲಿಗೆ. ಆ ಕ್ಷಣ ಆಕೆ ತೋಡಿಕೊಂಡು ಹಗುರಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಜೊತೆಯಾಗಿದ್ದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ಈ ಹುಡುಗಿ ಅಪಾತ್ರನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದಳು. ನನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕೋಪ ಆಕ್ರೋಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ತಳು ಕೂಡಾ. ಅವಳು ಸ್ವಯಂ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಯಾರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಎಳೆತಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ‘ಸಾವಿನತ್ತ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ...’ ಎಂಬ ನನ್ನ ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನು ಓದಿ, ಹುಡುಕಿ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಆ ಕತೆಯನ್ನು ನಾನು ರಾಜಿಯ ಸಾವಿನ ಹಸಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದೆ.

ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಕುದಿದ ಲಾವಾರಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರಹಾಕಿ ಹಗುರಾದಳು. ಒಂದೆರಡು ವಾರದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವಾದಳು. ‘ಮೇಡಂ ಇಂಥಾ ಹೇಡಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಆಗಲು ಹೊರಟಿದ್ದೆನಲ್ಲ, ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಮೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮದುವೆಗೆ ಮೊದಲೇ ಈತನ ಬಣ್ಣ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯ್ತು, ಹಿ ಡಸ್ ನಾಟ್ ಡಿಸರ್ವ್ ಮಿ’ ಎಂದಳು. ಅವಳ ಕೆಚ್ಚಿನ ಮಾತುಗಳು ನನಗೆ ಮಿಷಿಕೊಟ್ಟಿತು. ‘ಅವ ನನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯುವಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ’ ಈ ಹುಡುಗಿ ತಲುಪಿದ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ನಿಜವಿತ್ತು. ಆತನ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಸೋಲಾಗಿ ಕಂಡು ಕುಗ್ಗಿಹೋದ ಹುಡುಗಿ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಕುರುಡಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಂಡಿಲ್ಲದ ಅವನ ಅಂಕುಡೊಂಕುಗಳು ಇಂದು ವಿವೇಕದ ಬೆಳಕಲ್ಲಿ ಕಾಣತೊಡಗಿದ್ದಳು. ಆತನಲ್ಲಿದ್ದ ಬಲು ದೊಡ್ಡ ಡೊಂಕೆಂದರೆ, ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಜೊತೆ ನಿಲ್ಲದ ಅಂಜುಕುಳಿ ಮನಸ್ಸು ಎಂದು ಅರಿವಾಗಿತ್ತು. ಅವನಲ್ಲಿಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಸೋಲೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದೇಕೆ ‘ನನ್ನಂತಹ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಭಾಗ್ಯ ಅವನಿಗಿಲ್ಲ’ - ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ನನಗೆ ಮಿಷಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಬಹಳಷ್ಟು ಬಾರಿ ಇತರರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇರಿಕೊಂಡು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ನೋಯುತ್ತೇವೆ.

ನಾನು ಕೇವಲ ಅವಳೆದುರು ಕುಳಿತ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರಳಾಗಿದ್ದೆ. ಅವಳು ತನ್ನ ಸೋಲಿನಿಂದ, ಬಿನ್ನತೆಯ ಕೂಪದಿಂದ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಹೊರಬಂದಿದ್ದಳು. ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳ ನಂತರ ಆಕೆ ಗೆಲುವಾಗಿದ್ದಳು, ಕಡೆಯ ಬಾರಿ ಬಂದಾಗ ತಾನು ‘ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕೋರ್ಸ್’ಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಹೋಗಿದ್ದಳು. ಆಗಿನ್ನೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಟೈಪಿಂಗ್ ತರಗತಿಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ‘ಕಂಪ್ಯೂಟರ್’ ಹೊಸರಂಗವಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ಹುಡುಗಿ

ನನಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಳು 'ಬದುಕಿನಂಗಳದಲ್ಲಿ ನೂರು ಚಿತ್ತಾರ' ಎಂಬ ನನ್ನ ಕತೆಗೆ. ಆಗ ನನ್ನದೇನೂ ದೊಡ್ಡ ವಯಸ್ಸಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನೂ ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಕೂಸು. ಈ ಕ್ಷಣ ನನ್ನನ್ನು ನನ್ನೆದುರು ಕುಳಿತ ಈ ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗಿಗೆ ತಾಯಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ತಾಯಿ-ನನ್ನನ್ನು ನನ್ನೆದುರು ಕುಳಿತ ಈ ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗಿಗೆ ತಾಯಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ತಾಯಿ-ಮಗಳ ಅಂತರಂಗದ ಪಯಣವೇ ಈ ಕತೆಯ ವಸ್ತುವಾಗಿತ್ತು. ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಿಷಿ ಮಗಳ ಅಂತರಂಗದ ಪಯಣವೇ ಈ ಕತೆಯ ವಸ್ತುವಾಗಿತ್ತು. ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಿಷಿ ಕೊಟ್ಟ ಕತೆ ಇದು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ನಿರ್ದೇಶಕರೊಬ್ಬರ ಒತ್ತಾಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕತೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಚಿತ್ರಕತೆಯಾಗಿ 'ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪುಟ್ಟಿ...' ಎಂದು ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದಂತೆ, ಅದಿನಗಳೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಮರುಕಳಿಸಿದವು.

ಬದುಕು ಅನಂತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು, ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಮಡಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿದೆ. ನಾನು ಕಲಿತ ಬದುಕಿನ ಪಾಠಗಳನ್ನು, ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು, ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜು ಕಛೇರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಪವರ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಪ್ರೆಸೆಂಟೇಶನ್' ನೋಡನೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕಾಲೇಜೊಂದರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಈ 'ಸ್ಲೈಡ್' ಹಾಕಿದ್ದೆ. ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ಪುಟ್ಟ ಕಪ್ಪೆಯ ಚಿತ್ರ - ಅಂಚಿಗೆ ಜಾರಿದ್ದರೂ, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುವ ಅದ್ಭುತ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ತಲೆಬರಹವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೆ 'ಲೈಫ್ ಮೇ ಪುಷ್ ಯು ಓವರ್ ದಿ ಕ್ಲಿಫ್, ಹ್ಯಾಂಗ್ ಆನ್.' ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ 'ಸ್ಲೈಡ್' ಬಲು ಮಿಷಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಬದುಕು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳಿದಾಗ - 'ಲೈಫ್ ಅಸ್ ಹ್ಯಾಂಗ್ ಆನ್' - ಕೈ ಬಿಡಬೇಡಿ, ಬದುಕಿನ ಬೆರಳ ಹಿಡಿದು ಹಿಂದೆ ಸರಿದು ಬನ್ನಿ. ಇದನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಸರಳವಾಗಿ ಎರಡೇ ಪದಗಳಲ್ಲಿ 'ತಾಳಿದವನು ಬಾಳಿಯಾನು' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸೋಲೆಂಬುದು ಏನಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಪ ವಿರಾಮವಷ್ಟೆ. ಬದುಕು ಕಾದಿದೆ ಸೋಲಿನಾಚೆಗೂ, ನೂರು ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ.

ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ನಿಘಂಟಿನಿಂದ 'ಸೋಲು' ಪದವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಎಸೆಯೋಣ. ಯಾವುದೂ ಸೋಲಲ್ಲ, ಎಲ್ಲವೂ ಸವಾಲು.

(26 ಫೆಬ್ರವರಿ 2012)

'ಲೈಫ್ ಮೇ ಪುಷ್ ಯು ಓವರ್ ದಿ ಕ್ಲಿಫ್, ಹ್ಯಾಂಗ್ ಆನ್' (ಚಿತ್ರಕೃಪೆ : ಅಂತರ್ಜಾಲ)